YNE 5 MYNGE.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

BURIAAD-MONGOL YNEN

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongol Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba Profsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriin oorgan

№ 91 (2124)
1937 onoi APREELIIIN
21

14-xi ZILEE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

HYYLEI MEDEE

Ispaaniiin xeregte xabaadaxagyi tuxai xelelsee saxilgii xinaxa jabadalai apreeliiin 19-nei hyni xysendee oruulagdaxatai xamta, Ispaaniin uhanda ongosonuudai oroxodo kontroolin komiteedai şalgan xaraaşadii poort deere abza jabaxa tuxai ba xinalta baiguulxa tuxai togtooloor xaraalagdahan busa zuramuudii saxixa tuxai zaabarinuudii ispaaniin poortonuud teeşe oşoxo soveedai ongosonuudai kapitaanuudta ygtehen baina. (TASS)

1937 ondo kolxoozuud, kolxoozniguud ba ymsiin azaltanai tariaa ba kartaavka gyrende tuşaaxa ujalgata tuşaalgiin tuxai

BMASSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) P-iin Mozkoomoi togtool

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) P-iin Centraalin Komiteedai 1937 onoi maart 20-noi togtoolii dyyrgelte bolgoxiin tulada, Aradai Komisaarnarai Soveedai ba BK(b) P-iin Mozkoomoi togtooxonь:

1. 1937 onoi urgasahaa tariaa ba kartaavka tuşaaxa talaar SSSR-ei Arkomsoveedai Beledxelei komiteedtai zybşen xelsegdehen rajoonuudai noormonuudii iimeer togtooxo:

TARIAANAI TALAAR (gektaar byxenhee ceentnereer)

AIMAGUUD	MTS-ei kargalzamzada orozo baigaa kolxoozuud				MTS-ei xargalzamzada orodoggyi kolxoozuud				Ymsiin azaltan			
	Tariaan byxiidee	tereen soo: orood	şenice	bobiitonoi aimag	Tariaan byxiidee	tereen soo: orood	şenice	bobiitonoi aimag	Tariaan byxiidee	tereen soo: orood	şenice	bobiitonoi aimag
Aga	—	—	—	—	—	—	—	—	0,95	1,05	0,63	—
Alair	1,4	1,8	1,3	0,5	2,2	2,6	2,0	1,1	3,3	3,6	3,1	2,7
Bargazan	—	—	—	—	—	—	—	—	2,15	2,0	1,47	—
Biçyyr	—	—	—	—	—	—	—	—	2,10	2,10	1,89	—
Booxon	1,4	1,5	1,2	0,9	2,0	2,3	1,8	1,3	2,7	3,0	2,6	2,1
Zede	—	—	—	—	—	—	—	—	2,36	2,31	2,10	—
Jaruuna	—	—	—	—	—	—	—	—	1,0	0,95	0,42	—
Zagarai	—	—	—	—	—	—	—	—	2,10	2,10	1,58	—
Zakaamin	—	—	—	—	—	—	—	—	1,0	0,95	0,63	—
Kabaansk	—	—	—	—	—	—	—	—	2,89	2,10	2,42	—
Xiaagta	—	—	—	—	—	—	—	—	4,42	2,73	1,89	—
Muxarşiber	—	—	—	—	—	—	—	—	3,78	4,10	3,05	—
Ulaan-Onon	—	—	—	—	—	—	—	—	0,95	1,05	0,63	—
Olьxon	—	—	—	—	—	—	—	—	2,0	2,3	1,9	—
Selenge	—	—	—	—	—	—	—	—	2,36	2,31	2,10	—
Tarbagatai	—	—	—	—	—	—	—	—	3,52	3,78	3,05	—
Tynxen	—	—	—	—	—	—	—	—	3,05	3,15	2,63	—
Ulaan-Yde	—	—	—	—	—	—	—	—	3,52	3,78	3,05	—
Xori	—	—	—	—	—	—	—	—	2,10	2,10	1,58	—
Bx.-Bulagad	1 4	1,8	1,1	0,7	2,0	2,3	1 8	—	3,0	3,3	2,8	2,4

2. Gyrende tariaa tuşaalgiin zilei ujalganuudii gyisedxexe saada zaxiin bolzorii iimeer togtooxo:

Kolxoozuudta haa, sentiaabrida—35 proceenthoo dooşo bişiinь, oktiaabrьda—45 proceenthoo dooşo bişiinь, nojaabriiin 15 boltor ylegşe 20 proceentiinь.

Ymsiin azaltanda haa, aavgustda—15 proceenthoo dooşo bişiinь, sentiaabrьda—60 proceentiinь, oktiaabriiin 15 boltor ylegşe 25 proceentiinь.

KARTAAVKIIN TALAAR (gektaar byxehee ceentnereer)

AIMAGUUD	MTS-ei xargalzamzada orozo baigaa kolxoozuud	MTS-ei xargalzamzada orodoggyi kolxoozuud	Baganaar tarihan kolxoozniguud	Ymsiin azaltan
Agiin	—	—	—	9
Alair	6	7	8	10
Bargazan	2,75	3,75	4	9
Biçyyr	—	—	4	11
Booxon	6	7	8	10
Zede	—	—	—	9
Jaruuna	—	—	—	9
Zagarai	—	—	—	10
Zakaamin	—	—	—	9
Kabaansk	4	5	5,5	12
Xiaagta	—	—	—	11
Muxarşiber	4	5	5,25	11
Ulaan-Onon	—	—	—	9
Olьxon	—	—	—	10
Selenge	—	—	—	9
Tarbagatai	3,5	4,5	5	11
Tynxen	—	—	—	10
Ulaan-Yde	3,5	4,5	5	11
Xori	3,0	4,0	4,5	10
Bx.-Bulgad	6	7	8	10

3. Gyrende kartaavka xuşaalgiin zilei ujalganuudii gyisedxexe saada zaxiin bolzorii iimeer togtooxo gebel, kolxoozuud ba kolxoozniguudta haa: sentiaabrьda—20 proceent, oktiaabrьda—80 proc.; ymsiin azaltanda haa: sentiaabrida—30 proc., oktiaabrida ylegşe 70 proceentiinь.

4. Gyrendee tariaa ba kartaavka tuşaaxa xemzeejiinь ba gyisedxexe bolzoriinь todorxoilon ujalganuudii zoxioogood 1937 onoi apreeliiin 15-haa xozom bişe kolxoozuudta ba ymsiin azaltanda bariuulxii SSSR-ei Arkomsoveedai derg dexi beledxelei komiteedai aimagai tyleelegşedii (tedenei ygei baihan gazarta aimgyisedkoomuudii) ujalgalxa.

5. Gyrende tariaa ba kartaavka tuşaalgiin ujalganuudii sag soonь zybeer zoxiooxo bariuulxa xeregtenь SSSR-ei Arkomsoveedai dergedexi beledxelei komiteedai aimagai tyleelegşedte xysed dyyren xamhalta ba praaktikan tuhalamza yzyylxii aimgyisedkoomuudta ba BK(b) P-iin aikomuudta daalgaxa.

6. Gyrende tariaa ba kartaavka ujalgata johoor tuşaalgiin talaar, zasagai jamarş ilgaagyi oorganuudai zyghee, myn tereen soo beledxelei organizaacanuudai zyghee kolxoozuudta ba ymsiin azaltanda ugtamziim tyseb ygexe jabadalii xorimzolood, ugtamziin tyseb ygehen niuurnuud talogoin xeregei xariuusalgada xabaaduulagdaxa geze byxii paartiin ba soveedai organizaacanuudta hanuulxa.

7. Ene togtoolii respyyblikiin ba aimagai xeblel honindo tunxaglaxa.

BMASSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşe D. Dorziijev.

BK(b) P-iin Mozkoomoi sekretaarь M. Jerbaanov.

SSSR-ei CGK-ai PREZIIDIYMDE

Apreeliiin 17-noi yder, SSR Xolboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiym bolbo. Udaarnigşalalga ba socialiis myrisөөnei xeregte tusagaar edibxi xeşeel gargahanai tyløø xaira olgogdohon Leeninei komsomooldo, ene zasedaani deere Azalai Ulaan Tugai oorden xaira ygebe.

Ene oordeniii komsomooloi Centraalin Komiteedai sekretaarьnuud nyxed Koosarev, Lykьjaanov, Fainberg, Verşkov, Piikinaa ba Vasiilьjevaanuud abba.

Nyxer Koosarev bogonixon yge xelene:

—Leeninei komsomool bolbol tusagaar gabijaa gargahanai tyløø manai inag zasaghaa xojordoxi oordenoo abba. Grazdaan dainai froontnuud deere tusagaar gabijaa gargahanai tyløø tyryyşiingøø oorden—xaira abaa hen. Manai zasagai daalgabariaar nyxer Petroovskiiin bidende bariuulhan ene oordenii, socialiis baiguulaltiin froontnuud deere erxim tyryy zişee xaruulhanai tyløø Leeninei komsomool abba

Erelxeg şanga zorigto xeden milioon zaluuşuud bolbol manai zasagai tedeende yzyylhen anxaralii jixede segnedeg ba tereende omogorxodog baina Nyxer Petroovski, bidener bolbol Aguu jixe socialiis revoliyyciin aşii xyndeteigeer segnehen meteer, ene oordenoo xyndeteigeer segnexebdi.

Manda erxim hain anxaralaa tabihanai tyløø, manai xydelmeride erxim deede segnelte ygehenei tyløø xeden milioon tooto zaluuşuudai zyghøø manai zasagta,—hain daa!

Tereenei hyyleer, Ulaan Aarmiiin komandiirnuud ba poliitikan xydelmerilegşedte, poliaarniguudta, lioodçiguudta, xiliin saxiuulşadta, aviaaciin №1 ba №21 zavoodnuudai xydelmerilegşedte, grazdaan dainai geroinuudta, traansportiin ba ediee xooloi azyiledberiiin xydelmerilegşedte, Kolaroovka—Xabaarovsk xojoroi xoorondo, 9764 kilomeetr gazarta velosipeedei ajanda jabahan kolxoozniguud-velosipeedşidte oorden-xairanuudii ygebe.

Nyxer Petroovski bolbol oorden-xaira abagşadta xaluun amarşalalga xyrgebe.

***

SSR Xolboonoi Centraalin Gyisedxexe Komiteedai Preziidiym bolbol ene zasedaani deere xeden olon asuudalnuudii xaraza yzebe. Edeen soo, kolxoozuudhaa xynyydii buruu gargahan tuxai gomodolnuudii xaraza yzexe zuram tuşaa togtool gargaba.

Germaaniiin proletariaadai voozdь Teelьman 51 naha gyisebe

Stokgoolьm, *apreelь 16.* Skandinaaviiin oronuudai xydelmerişenei gazeetanuudai medeesehenei johoor, faşiistnuudai xaalta soo huuhan Eernst Teelьmanai tyrehen ydereerenь (Teelьman apreeliiin 16-da 51 naha gyisøø) daşaramduulan xeden olon amarşalgiin bişegyyd jabuulagdahan baina. Skandinaaviiin oronuudai jixe jixe gooroduudta Teelьmanai xyndede zoriuulhan suglaanuud bolhon baina. Ygløø Kopengaagen (Daani) goorogto miitinge bolxo baina. Ene miiting deere Daaniiin uranzoxioolşo Anderseen Neekse bolbol Teelьman tuxai elidxel xelexe baina.

Norveegiiin „Arbeiderblaadet“ geze gazeeta Teelьman tuxai ton jixe statijaa tunxaglaba. (TASS).

***

Loondon, *apreelь 16.* (TASS). Tyrehen yderøørenь daşaramduulza Teelmanda amarşalgiin bişeg jabuulagdaba. Parlaamentiin 25 geşyyd, aldartai suutai 10 profeesornuud, 20 uranzoxioolşod, emşed, zuraaşanar, bagşanar ba profsojuuzai, leiboriis ba komuniis paartinuudai udaridagşanar ene bişegte garaa tabihan baina. Bişegei aavtornuud bolbol Teelьmaniii syydgyigeer Germaaniiin zasagai tyrmede huulgaza baihanda byxe delxein oloniitiin jixeer duraa gutaxa jabadalai ulam urgaza baihaniii zaaxa zuuraa, Teelьmaniii syløøde gargaxiin tyløø byxii xysøø gargaxabdi geze naiduulhan baina. „Deili Yorker“ gazeeta Teelьmanai tyrehen yderte tusagaar zoriuulhan polliitiin statьjaa tunxaglahan baina.

***

Praaga, *apreelь 16.* (TASS). „Ryyde praavo“, „Roote Fanee“ ba „Gaalo“ geze gazeetanuud, mynøø yder tyryy bişegyydee Germaaniiin proletariaadai Voozdь Eernst Teelьmanai tyrehen yderte zoriuulhan baina. Çexoslovaakiiin kompaartiiin CK-ai, Teelьmaniii amarşalhan telegraamiin teekstii tolilohon baina.

BMASSR-ei gegeerelei Arkomaadai aktiivai suglaan

Apreeliiin 14-17-ei yder, yderyydte Bliyyxerei neremzete hurguuliiin klyybte Gegeerelei Arkomaadai aktiivai zybleen neegdebe. Ene zybleen deere Aimagai gegeereli tahagii daagşad, goorodoi dunda ba deede hurguulinuudai hurgagşanar xamtadaa 57 xyn xamaadaba.

Zybløøn deere BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei dyngyyd tuxai Gegeerelei Arkoom nyx. Dondidoonoi elidxelii sonosbo. Nyx. Dondidoon elidxel dotoroo BK (b) P-iin CK-ai Pleenym deere nyx. Staalinai ba Zdaanovai xelehen elidxelnyyd tuxai todorxoigoor xelebe. Tereenhee gadana elidxel dotoroo manai hurguulinuudta poliitikan bolbosoroloi xydelmeriiin ton muugaar tabigdahan ba manai hurgagşanarai disciplinii hula ba huralsalai talaar jixenyyd dutagdalnuudai olon tuxai xelebe.

N. Garmaajeva.

Japoonoi seregeixin şine provakaaca beledxeze baina

Nьjuu-Ioork, *apreelь 17.* Japoonoi seregeixin soveed-manzuurai gy, ali mongol-manzuurai xile deere zebsegte tulaldaa xelgii şineer beledxeze baina geze Amieerikiin zurnaliistnuudai dunda jixeer xelsedeg bolbo.

Seregeixin bolbol baruunai gryypnyydei intereesii xaraza, japoonoi parlaamentiin hungaltiin yjede ene incideent gargaxa geze yzemzeldeg baina. (TASS).

Xaişa xereg joho dyyrgexe tediigeer xandahanhaa

BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoomzii, Kerenei MTS-ei dergedexi paartin exin organizaaca zybşen xelsexedee joho dyyrgexe tediigeer xandahan baina.

Paartiiingaa suglaan deere CK-ai Pleenymei togtoomzii xelsexedee, suglaanaigaa togtoomzii paartigyi xynəər bişyylee. Jaagaad tiigee jym gexede, hajaxan Sagaluujev geze xyn paartiiin kandidaadta rajkoomoor abtahan aad, mozkoomdo batalagdaagyi baigaaxa. Suglaanaigaa togtoomzo gargaxadaa komuniistnaraнь bultadaa xabaadaagyi, suglaanaigaa preziidiymde daalgaad le orxihon baigaa.

Togtoomzodoo jyn geze bişeeb gexede,—Buxaarin ba Riikovii paartihaa gargahan tuxai BK(b) P-iin CK-ai pleenymei togtoomzii byrimyhen haişaaba gehenei orondo, „Buxaarin ba Riikovii paartihaaнь gargaxa" geze togtoomzodoo bişehen baiba.

Xerbee, ene organizaaciin komuniistnarii xaraza yzəə haa poliitikan talaar beledxeltei nyxed baixa jym (**Ozdonoojev** direektor, **Dyyrinova**—direektorii poliitikan talaar tuhalagşa ba paartorganizaator, **Ivanoov** direektoroi orologşo g. m.). Yşəə ene suglaan deereнь aikoomoi sekretaarь nyx. Mynkoojev bailsahan baigaa.

Ene togtoomziinь aikoomoi zasedaani deere xaraza yzəəd, zahaxiinь tyləə həərgenь elьgeexe zuuraa, Kerenei MTS-ei dergedexi paartin exin organizaacada ba nyx. Mynkoojevto eneenhee xoişo iime xaişa xereg joho dyyrgexe tediigeer xandaxaa bolixo xeregtei geze şangaar zaahan baina.

Ene xadaa, paartin poliitikan jaaşagyi gynzegii udxatai asuudalda MTS-ei paartorganizaaciin buzagaigaar xandaza baihaniii paartin aikoom xelsehen bolboş, bahal joho dyyrgeed yngergeheniii xaruulna.

Jym. Cerenei.

Formaalin xytelberiiin yre

Xoriiin aimagai byxii somonoi kolxoozuud deere apreeliiin 5-da niitiin poliitikan yderii yngergexəər zarlagdahan baigaa. Eneen deere BK(b) P-iin CK-ai Pleenymei togtoomzii niite azalşanda tanilsuulan nebteryylxe aixabtar şuxala asuudal xelsexe baigaa.

Xedii tiime baibaş, zarim somonoi ba kolxoozoi xytelberilegşedei oloniitiin dundaxi agitaaciin xydelmeriii formaalin johoor xytelberiledeg jabadalhaa şaltagaalaza poliitikan yderii arxidalgaar yngergehen jabadal yzegdebe.

Xoriiin somonoi Dampiloonoi neremzete kolxooz deere poliitikan yder yngergexiin orondo aixabtar jixe arxidaan bolbo. Eneende edibxiteigeer orolsohon kolxoozniguud Ƶabai, Ceden-Dambiin ba aimagai raadioo yyzliin xydelmerişen Cedeb Batiin (komsomool) gegşed eseteree nanşaldaba.

Ene faakt xadaa oloniitiin dunda poliitikan agitaaca jabuulxa xydelmeri bolbol imagta nebterelei johoor azalşanda udxa zorilgiinь oilguulza olonoi edibxi xeşeelii deeşelyylxe zamaar jabuulxa uşarii oişoongyi, xarin zaxirgaanai johoor jabuulxa hedelge gargahanai yre myn.

Ene xadaa Xoriiin somsoveedai tyryylegşe nyx. Norbiin ba kolxoozoi tyryylegşe nyx. Gelegei gegşedei oloniitiin dundaxi poliitagitaaca jabuulxa xydelmeride johotoi formaalьnaar xandadag jabadalii igerşelebe.

Ulaan-Yde goorodoi paartin komiteedai anxaralc

Yngeregşe zilei oktiaabrь harada „Udaarnig" geze paroxoodoi kapitaan Mixailovai zyghəə teseşegyi şoviniizm garhan baigaa. Eneen tuxai xeregenь Selengiin paroxoodstviin prokuroor baihan Glyxoovto orohon baigaa. Glyxoov gegşe tere xeregii ene zilei fevraalь xyrter daraza baihanaa haja gargaxadaa „şoviniizm gargahanai faakt todoroogyi, jyrel Mixailovai ba nacmenuudai zyghəə şoviniizmda xamaagyi eldeb zyilei arsaanuud gardag baihan geze əəriingəə rezoliyyce xeed busaaba.

Paroxoodstviin xydelmerişedei dunda elyyrii saxixa xydelmerişen komuniist Voloodin gegşiin əəriingəə exenerte aboort xehen tuxai xereg ynəəxil prokuroor Glyxoovoi garta orohon baigaa.

Ene zilei fevraaliiin 24-de gemnegdegşe Voloodinoi xeregii aradai syydei neemel zasedaaniaar yzexe gehen syydei zasedaani neegdehen aad, xarin gemnegdegşede 3 xonog urda duudalgiin xuudaha ygtəəgyi baihanhaa syydei zasedaani gurban xonogoor xoişoluulagdahan baigaa.

Eneenei hyyleer nege xeden xonood syydei procees daxin exilee. Tiixedenь prokuroor Glyxoov gegşe gemnexee ogto arsahan baixa jym. Syydlegdegşe Voloodin ba eneende tuhalalsahan moziin bolьniiciin vraaça Reeçikov gegşedei soveed zasagai xuulida esergyy buzagai jabadaliinь prokuroor Glykoovoi arşalahan xereg myn geeşe. Eneen deerehee gemnegdegşe Voloodin ba Reeçikov xojor gemgyi zon bolzo garhan baigaa. Xarin tere priigovoriinь deede prokuratuura zybşəəgəəgyi. Ede faaktnuud xadaa muuxai trockiist Glyxoov gegşiin soveedai xuuli saxixa xydelmeride şurgaad xoroto jabadal xeze baihaniinь elirehen baina.

Gebeş, ene xereghee paroxoodstviin dergedexi paratin organizaaca bolbol poliitikan heremzejee haizaruulxa bodoto tobşolol xeegyi.

Eneenei urda tee ypravleeniiin paartoorg baihan, paroxoodstviin aradai syydei sydьjaa Sazoonov gegşe Voloodin ba Reeçikovai gemte jabadal xehiinь xedii medehenş baibal, Voloodinai nyxeriinь baihan tuldaa, əəhed xoorondiingoo xarilsaaji tahalxagyin hedelgeer bildaguuşalan syydlexee arsaza, xeregiinь sydьjaa Xaajer gegşede ygehen baina.

Trockiist Glyxoovoi zoxioohon xeregeer gargahan priigovoroi batalagdaaşgyi baihiinь hain medezeş baigaa haa daxin tere xeregii hergeeze yzexe xyn oldoxogyi baixanь gaixaltai baina.

Komuniist Sazoonovai xehen bildaguuşa jabadaliinь paroxoodstviin komuniistnarta byrin eli baixa. Sazoonovai hamagandaa şan ygexe geze baitaranь inzeneer teexnikiin'e nernyydei soveedaar ondoo e nerii elьgexedenь, Sazoonov xedee suxaldaza tere exen gerhee tylxize gargahan ba jym. Ede byxii jabadalnuu paroxoodstviin dergedexi pa torganizaaciin komuniistnar sed medeze baigaad mynəə x ter anirgyi baina. Selengiin roxoodstviin dergedexi paart ganizaacada bolьşeviigiin mokriitike mynəə xyrter jab gyi deerehee paartin ujalgii dehen komuniistnarş, zasa xuuliii zorgooroo ebdegşədş aradai daisan trockiistnu amagalan huudagiinь eli baiş geeşe Eneen tuxai Ulaan-Y goorodoi paartin komitee zyghəə şalgaza yzexii erin

P. Sergee

— —

REDAAKCADA BIŞENE

Odoo yjede Staalinai Ko tituucii olon aradai du nebteryylen tunxaglaxa ja dal bolbol bolьşeviig xeble ariuun ujalga baina. Tere t Buriaad-Mongoloi respyybl dotorxi aimaguudai ba polit deelnuudai bolon faabrigvooduudai gazeetanuudai daaktornuud, əəhediingəə zeetanuudai xuudahan deegy Staalinai Konstituucii xai geze arad zonoi dunda neb ryylze baihanaa „**Buriaad-M gol Ynen**" gazeetiin xuudal deere tolilozo, erxim zişeeny ba dutuu dundaa medelsen xydelmeriii ulam erşemteig jabuulxiin duradxal oruu geze hanahan bainab.

Ene zuuraa əəriingəə x baihan ba xexee baihan xy merinyyd tuxai darii sa „Buriaad-Mongol Ynen" zeetada bişexeb.

Ƶ Baldanzabon.

(Jaruuniin aimagai miaxa sovxoozoi politotdeelei „Mi ba tohonoi tyləə" geze gaz tiin redaaktor)

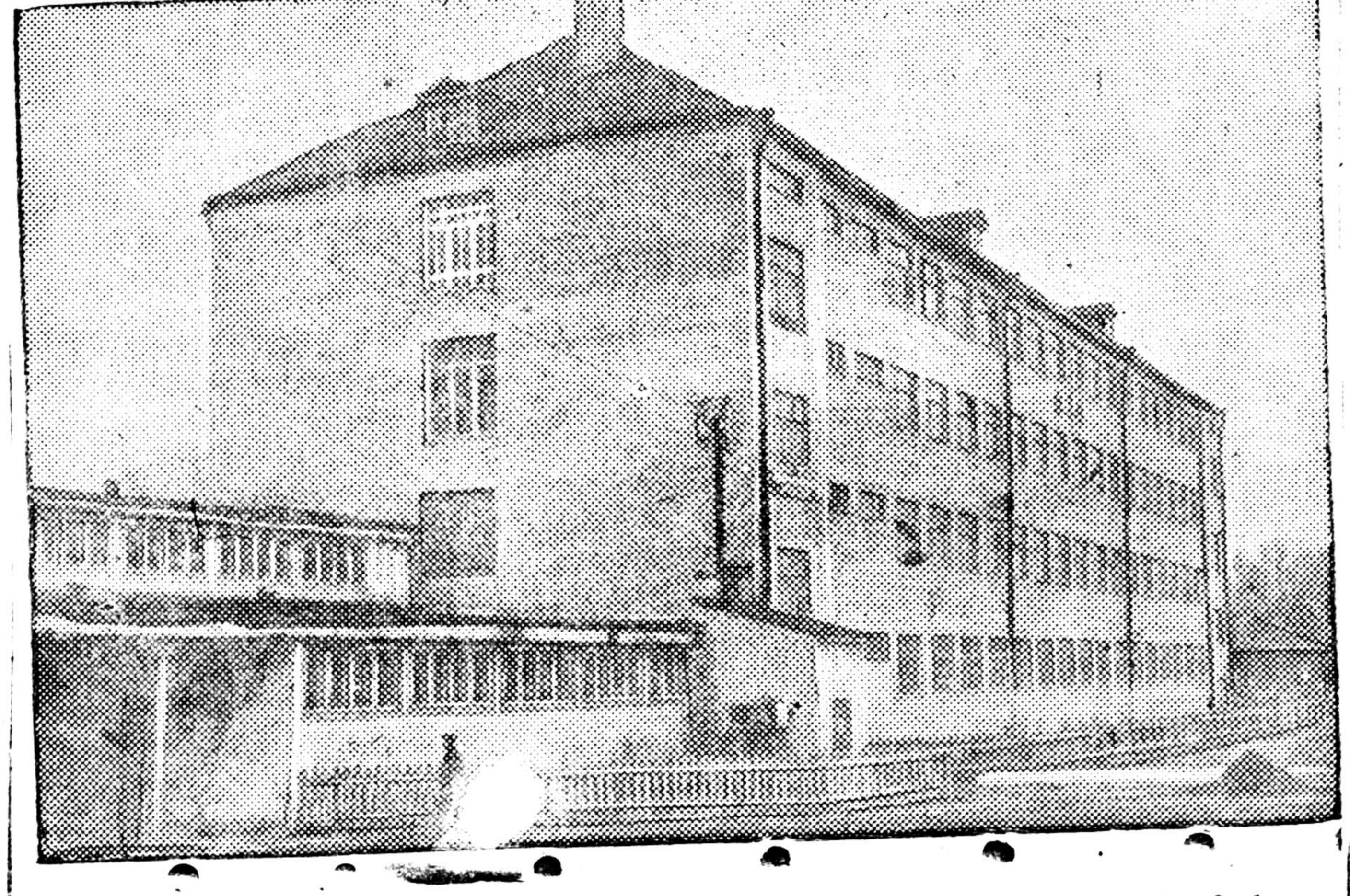

Kalinin goorodto FZY hurguuliiin şine ger barigdaba. (Sojuzfoto).

JAPOONOI PARLAAMENT JYYNDE TARAAGDAAB?

Japoonoi parlaamentiin 70-dugaar seesiin xaagdaxaa baixada, japoonoi zasagai gazar, doodo palaatii taraaza, şine hungaltii onşolhon baina.

Japoonoi odoo yjiin poliitikan baidalda yzegdehen ene uşaral deere tusgaar togtozo edii tediixen tailbarilalta xemeer baina.

Parlaamentiin seessi bolbol zasagai gazarai poliitikii hyylei yjede erideer kriitikelxiin temdegeer yngeredeg bolhon baigaa.

Parlaamentiin zyghəə zasagai gazarta ataaka xeze baihan jabadal bolbol **Xirooto** gegşiin kabineedai yyrgehee arsahanai negen şaltagaan myn. Tiigeed generaal **Xajaasi** tyryytei şine kabineed baiguulagdan baigaa. Seregeixinei xabşaltaar xuuliii abhan ene şinə zasag bolbol poliitikan paartinuudai zyghəə erideer kriitikelyylhen baina.

Parlaament dotoroi temesel bolbol oronoi baidalai jixe xursadaltai bolhoniii xaruulna. Ene temeselei yndeheniinь jyyb gexede, Xirootiin zasag bolbol gadaadiin ba dot odiingoo poliitikada agreessi bulimtaralgiin şugam jabuuldag baigaa.

Xirootiin zasag xadaa „jixe dainda" jaaraltai beledxel jabuulza, oronoigoo azaxuiji seregei baidalda oruulza baihan ba japoon-germaaniiin seregei xelsee batalhan baina. Ede byxii jabuulganuudii japoonoi olon tymen aradzon bolbol ajuul gai jixetei xereg myn geze yzemzeledeg bolzo, tedenei dunda zasagai poliitikada duragyilxexe xydeləən orjolhon baixa jym.

Olon tymen aradzonoi dunda faşiizmda esergyy ba dain bail daanda esergyy hanalai jixeer urgaza baihan jabadal japoonoi byrzyaazin paartinuudii soşoobo. Japoonoi aradzon bolbol eb nairamdalai poliitika jabuulxii erine geze, seregeixinei dainai agressiiv poliitikada esergyysene geze ede paartinuud 1936 onoi parlaamentiin hungaltahaa medehen baina. Fevraaliiin (1936 onoi) hungaltiin yjede faşiizm ba dainai ajuultai temesexe geze loozong tabihan paartinuudta (Minseito ba Siakai Taisiuto paartinuud) aradzonoi olonxinь duugaa ygehen baina Seijukai geze tomo byrzyaziiin paarti seregeixiniii haişaaxa denzeelxiin hedelge gargahan tula ene hungalta deere jixeer buligdahan baina.

Japoonoi poliitikan paartinuud ba baruunai laagerai avantiuriis gryypenyyd eneen deerehee hurgaal abhan geeşe.

„Aradai tyləəlegşedei" orodog japoonoi parlaamentii seregeixin sym usadxaxiin kampaani jabuulhan baina. Tiixetei xamta, „negen exitei poliitikan paarti" baiguulxiin şine projeekt zoxioozo, urdahaa ygeduu garguuldaggyi „xatuu zasag" (faşiis zasag) togtooxii oroldohon baina.

Xirootiin zasag bolbol seregeixinei zyghəə tabigdahan zorilgii dyyrgehen baina. (Azyiledberiee seregei baidalda oruulaa, japoon germaaniiin seregei xelsee batalaa). Xirootiin zasagai zailaxalaar, tereenei orondo oronoigoo urda baihan poliitikan zorilgonuudii udaaruulangyi dyyrgexe, şuud zorigtoi zasag togtooxo geze seregeixin xyselhen baixa jym.

Japoonoi seregeixinei agressiiv etegeedyydte tyşeglehen generaal Xajaasiin zasag xubiii abhan baina.

Şine kabineedai jabuulhan tyryyşiin poliitikan alxamuud gexede, alba naloog jixe bolgoo. Eneнь sym azalşanai xyzyyn deere toxogdohon baina Xajaasiin zasag yzegdəəgyi jixe seregei biydzeed (1.400 milioon ijeen) parlaamentaar batalulan abaa. Myn xuuliiin bişe xemzeenyydii abhan baixa jym.

Xajaasiin zasag parlaamentadaa balai xyndeteigeer xylieegdeegyi baigaa.

Gadaada poliitikan arsaldaatai asuudalnuudii ebteigeer şiidxexe jabadal imagta Japoon ulashaa duldiidaxa baina gele gadaada xeregei miniistr **Saato** gedegei xelehende japoonoi seregeixin xanaagyi baina. **Saato** bolbol japoonoi seregeixinei xabşaltahaa aiza japoonoi agreesornuudai xeledeg xeleer urdiingaa xelehen ygii tailbarilahan baina.

Ene bolbol japoonoi zasagai poliitikada seregeixinei nyləənei jixe bolzo baihaniii xaruulna. Parlaamentii taraahan jabadal bolbol seregeixinei faşiis diktatuura baiguulxa gehen tyriltiin jixedeheniii xaruulna Parlaamentii taraaxadaa japoonoi zasag bolbol agressiiv tysebəə bejelyylxe xeregte yzegdehen haad tybegii sym usadxaxa geze bodohon ba şine hungaltaar əəriingəə gar soo baimaar, yge duulasatai parlaament baiguulxa geze zorihon baina. Byrin tygedəər zebseglehen japoonoi militariizmiin ara talanь bolbol dotoroi meseelde edigdeşehen ton hu xan, xysegyi baina. Seregei xadaa əəriingəə diktatuurii b guulza ara talaa (tiil) bexizy xii xyseze baina.

Mynəə şine hungaltiin u tee japoonoi aradzonoi du faşiizmda esergyysexe jaba byri jixedeze baina. Seiju paarti, doodo palaatii taraa jabadal bolbol antikonstituuc jabuulga geze erideer kriitik hen ba Xajaasiin zasagii u gaaxii urihan medyylge apr liiin 13-da tunxaglahan bai

Siakai Taisiuto geze soci demokratiis paarti hungal da zoriuulagdahan ton jixe m ting emxidxebe. Ene miiti deere xeden mingan xyn s laraza, faşiizmda esergyy te sel erşemteigeer jabuulxa hen deklaraacii byrin haiş gaa.

„Diujenkoky nomin kymi geze tariaaşanai eblel, hung tiin yjede „Siakai Taisiu ba proletariaadai bişe paa nuudtai negedmel froont emx xexii əəriingəə byxii geşy ba ebleliingee niitagai ta guudta xandahan baina.

Faşiizm ba dainai ajuul japoonoi oloniite aradzon ii ze temeseze baina.

Oordento Delger Gombiin kolxooz

Bişyyrei aimagai, „Kiim“ kolxooz aimag soogoo malazalai talaar tomo ba azaxuin tahaar bexizehen tyryy kolxooz geze toologdodog. Ene kolxoozoi maliinь zilhee zilde olon bolzo, tarilgiinь talmai ulam byri yrgedeze, azaxuinь aixabtar jixeer xygzөө. 1936 onoi malai tooji olon bolgoxo ysxexe gyrenei tysebii ylyylen dyyrgee. „Kiim“ kolxooz ene amzaltii imagta staxaanovtanai xydelmeriin ba azalai emxidxelii zybөөr tabihanai aşaar ol-hon baina.

Byxii maliinь dulaalagdahan bairaar xangagdahan ba ybehe tezeeleer elbeg. Malanь hainaar ondo orozo baina. Ene 1937 ondo tugalai, xuriganai baira ba buxanuudai baira şineer barixa geze modiinь beledxee. Malazal deere xamta 23 udaarniguud xydelmerilze baina.

Erxim malşan

Cerensyy Bazarai gedeg—3 daxi zilee haalişaar xydelmerilze baina. Negeş tugal garza bologgyi. 1936 on soo 21 ynice haagaad, 7408 liiter hy haagaa. Eneen soonь negeş semintaal yylterei ynieen ygei. Ene zilde 14 ynice tyryyleed, negeş tugalai xorolto bolgoogyi. Cerensyy Bazarai gegşe mynөө yjede Ulaan-Yde goorodto mal azalai xydelmerişedei kyyrsede huraza baina. Kyyrsee dyyrgehenenь hyyleer yxerei tovaarai feermii daagşa bolgoxo geze baina.

Ceremzed Cerenei bolbol malaa hainaar bailgaza, garahan tylnyydii bultiinь mal bolgodog. Hy haaliiingaa noormii dyyrgedeg. Myn Gongoorova, Badmaajeva, Dambaajeva g. m. bişeş udaarnig haalişad bii.

Darisuu Ceren-dorziin gedeg yngerhen zilde 80 exe xoni xaraad, tereenhee 78-nь tyryyleze, xurigadaa hainaar tezeeze abaa.

Darisuu Bazarai—bolbol urda zilnyydte xoni xaraxa zuuraa, garhan tylnyydiinь yxyylengyi abdag hen. Mynөө zilde 43 xoni tyryyleed 46 xuriga abaa. Xurigadaa ton hainaar tezeeze baina.

Garmasuu Cedepilei gedeg 3—zilde xoni xarza baina. Zil byxende garhan xurigadhaa negiiş yxyyldeggyi baina. Mynөө zilde 40 xoninhoo 45 xuriga abaad baina.

Xonişon Cerenei Zab mynөө 58 nahatai. Ene azalda 3 zil xydelze baina. 600 xoni xaraxa zuuraa negeş xoni yxyyleegyi.

Tarilgiinь talmai jixe boloo

1936 ondo 701 gektaar tarilga xehen aad, mynөө zilde 805 gektaar tarixa. Xabarai tarilgiin beledxel—yrehe xaalga seberlelge ba anzaha pylyyg, komuud tonogoi zahabariii sym dyyrgee. Myn ogorood tarixa yrehenь sym belen. Ene zilde tarilgajaa sag bolzor soonь yngergeze gektaar byrihөө 10-11 ceentner urgasa abxa geze erxim beledxel xebe. Gadana, pooliin kylьt staan tyxiereze, stool, styyl ba oron g. m. bişeş xeregselnyydii beledxeze baina.

Sojol kylьtyyriin talaar

Ulaan bulan soogoo zaluuşuudanь suglarza eldeb şine kylьtyyriin naada xedeg. Biliaard, radioo patefoon gexe zergii bii bolgozo kolxoozniguudanь honirxon naadadag 100 garan xyn bişeg medexegyi aad, bygede hurguulida hurza baina.

Kolxoozniguudanь kylьtyyrne ba şanga şadaltai baidal da orozo baina. Erxim ail 30 garan maltai boloo. Kolxoozniguudanь 295 yxer, 229 xoni, 77 gaxai xamta 601 maltai. Gadana 314 taxiaa, 42 ojodoloi maşiina, 42 hynei maşiina 30 tymer oron, 26 samovaar, 17 vilosipeed g. z. kolxooz deerenь bii.

Ene byxii amzaltanuud bolbol, kolxoozoi tyryylegşe oordento nyxer Delger Gombiin bolьşeviig xytelbericer kolxoozonь bolьşeviig kolxoozniguudanь şanga şadaltai, kylьtyyrne xyxiyy baidaltai bolzo baina.

N. Ceveenei.

TARILGADAA BELEDXEL MUUTAI GARAA

(Manai speciaalin korrespondeethoo)

Mogoitiin MTS bolbol xabarai staxaanovtanai oxi tarilgada beledxel garaa.

…onein somonoi xojor kol… tarilga yngergexiin tu… raaktoroi nege brigaada, …iin somonoi 3 kolxooz-brigaada, Sagaan-Uuliin …i Kiirovoi neremzete …zdo—1 brigaada oşohon. Ene MTS bol өөriingөө …in kolxoozuudta traakto-brigaada gargaxa joho-…d, 3 brigaadanь mynөө emxilegdeegyi. Kolxoo-… poolido garaad jabahan …rnuudai zahabriiin şa-…uu. Olonxi traaktorainь …onuud muugaar xydel-…deg, zapaas dinaamogyi …eş zizexenyyd (laampa … bişe zyilnyyd) xeregsel-…ixe dutuutai.

…ana, tarilgiin yje soo 80 … kirosiin xereglexe ty-…baihan aad, mynөө oroi-…1,7 toonno kirosiintai. Baha 20 toonno igrojiin xereglexe aad, oroidoo 3 toonno, ene meteşelen (benziin, avtool, negrool g. m.) tylixe ba tyrxixe tohoor dutuu.

MTS-einь direekce ertexenhee oroldozo, xeregtei tohoo olxiin jabuulga xeegyi. MTS-ei direekce bolbol „Çitiin „Neeftisklaad“ manda xeregtei toho elьgeexe baihan aad, xarin ondoo toho elьgeeze, „manai xydelmeri haatuulaa“ geed, jamarş xemzee abangyi, hanaa amarxan huunad.

Mogoitiin MTS-ei tarilgiin beledxelii şalgaza, dutuu baihan jyymiinь gyiseldyylxe xemzee abxa naidalgataigaar BMASSR-ei Gazartariaalangai Aradai Komisaarii orologşo nyx. Baaxanov jirehen aad, ede olon faaktnuudii nyx. Baaxanov ton xaişa xereg, halgar hanaa amarxanaar xandaad, todo honor zaabari ygengyi busaza morilhon baixa jym.

Gansaxan MTS-ei dutuunuudii toolood orxixoor bişe. Olonxi kolxoozuudanь traaktoriistnarai baixa kylьtyyrne hain staan bariaagyi. Mynөө „beledxeze bainabdi“ geze sag yrgelze xoohoor doldoilood, ynendөө jyyş bytөөdeggyi baihan uşarhaa, zarim kolxoozuudanь traaktoriistnaraa xeere xonuulxiin tuilda xyrөөd baina.

Mogoitiin MTS-ei tarilgada beledxeleer ene tuxai dutuutai baixada, tereeniinь usadxaxa tuxai Agiin aimagai soveedai ba paartin organizaacanuud tuhalaxahaa baitagai, eneen tuxai medeneş ygei.

Ene dutuunuudaa jabuud dundaa usadxaxiin tylөө ene MTS-ei xytelberilegşed ba byxii kolxoozuud bolьşeviig johoor temesexe johotoi. Beledxel muutaigaar tarilgada orohondoo şaltaza, tarilgiin teempe ba şanarii dooşonь oruulza bolxogyi xerbee, iigee haa, xamag xeregee gutaaxa bolnobdi.

B. Zaboon.

„Gektaar byrihөө 20-20 ceentner urgasa abxab“

Aga. Cagaan-Uuliin somonoi Markiizovoi neremzete kolxoozoi staxaanovşa Debaa Naşanai gegşe rekoordoto jixe urgasa abxiin zorilgoor, turşalgiin pooli bii bolgozo, 10 gektaar tariaanhaa gektaar byriiin 17 ceentner tariaa xuriaaza abaa hen.

Odoo zilde 60 gektaar tariaanhaa gektaar byriiin 20 ceentner urgasa abxiin ujalga abaad, bişe kolxoozuudai staxaanovtanudaarniguudii urihan baigaa.

Ene uriaaji Kiirovoi neremzete kolxoozoi gesyyn, pooliiin udaarnig Vertipraakov Andrijaan gegşe xylieen abba. Nyxer Vertipraakov bolbol 1937 onoi xabarai tarilgahaa 20 gektaar tarilgii turşalgiin pooli bolgon yiledberilze, gektaar byrihөөnь dunda zişegeer 20-20 ceentner urgasa abxab, Naşanai uriaalii xyndeteigeer xylieebeb, ene abhan ujalgaa bodoto deeree bejelyylxeb geze niite geşyydei suglaan deere ujalga abba.

Vertipraakov bolbol 1930 onoi kolxoozniig, tere saghaa xoişo taharalta ygei pooli deeree xydelmerildeg. Udaarnig azalai tylөө kolxoozhoo 6 udaa şagnagdahan. 1936 onoi zilei tooson deere 1108 tyxerig myngө 661 kiilo tariaa, 16 kiilo toho, 2 tologoi mal abhan baina.

B. O. Cebegei.

XROONIKA

SSR Xolboonoi Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol nyxer L. X. Friidrikcoonai ondoo xydelmeride oruulagdahan deerehee, SSSR-hee Germaanida huugaa xudaldaa naimaanai tylөөlegşiin orologşo tuşaalhaanь sylөөlebe.

(TASS).

ISPAANIDXI GRAŽDAAN DAINAI BAIDAL

Madriidii arşalxa komiteedai medeesel

Pariiz, *apreelь 16.* (TASS). Madriidii arşalxa komiteedai apreeliiin 15 da raadioogoor tunxaglahan medeesel soo xelegdexenь xadaa, ceentrei froontdo tiime goritoixon baildaan bolnogyi. Respyyblikiin aviaaca xeden razveedkiin niidelgenyydii xehen ba myn yimyyleeşenei poziicii amzaltataigaar boombodohon baina Yimyyleeşenei artileeri bolbol Madriidii buudaba. Tiixedee seregei objeektnuudii jixeer gemteegeegyi baixa jym. Aradzonoi dundahaa gemtehen xynyyd bii.

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, ysegelder Fyeent Ovexyynei şadar respyyblikiinxin uragşaa dabxiža Sijeerra- Praanii ezelbe. Yimyyleeşenei ysed şanga esergyyselte yzyylbeş haanь Fyeent Ovexyynii respyyblikiinxin xysed xyrieeleed baina.

Yimyyleeşenei aviaaca respyyblikiinxinei Porxyynьja, Lopeera ba Andyxaar rajoonoi poziicii boombodobo. Aradzonoi dunda aluulhan xynyyd bii.

Bilьbaao goorodii arşalxa komiteedai medeesexenь xadaa, Gipyskooa froontdo respyyblikiin artileeri yimyyleeşenei seregyydii jixeer hyrdyylbe.

Dainai froontnuud deere

Madriid, *apreelь 15.* (TASS). Kaasa de Kaampo paarkiin seektorte bolhon baildaanai hyyleer, dailaldahan gazar deerehee faşiiş kapitaanai yxehen beje oldobo. Ene kapitaan bolbol neemec jahanai baiža boloo xa. Ene kapitaanai ajanai syymke soohoo şuxala dokymeentnuud, tedenei dunda Germaanida bytөөgdehen kaarta oldohon baina. Ene kaarta bolbol faşiiis Germaaniiin xoliin tysebii gerşelže ygene. Ene kaarta deerenь byxii froontnuudta faşiis dobtolgo xexe gehen şugamuud eldeb yngiin şireer temdeglegdehen baixa jym. Ene şugamiinь ispaani soogoo dyyreegyi Fraanciin territoori deere orohon baixa jym. Ene kaarta Valeensi elьgeegdebe.

***

Valeensi, *apreelь 16.* (TASS) Urda froontdo respyyblikiin 6 samoliooduud Penьjarrooja şadar baihan yimyyleeşenei seregyydii boombodobo.

***

Yimyyleeşen respyyblikiinxinei amzalta olhondo xorolxozo baina. Hyylei yjede yimyyleeşen Madriidii yder byri artileeriaar buudaža boombodozo baina. Apreeliiin 17-do yimyyleeşenei Madriidai ceentrii boombodoxonь, aradzonoi dundahaa olon xyn yxehen baina. Xyyged oloor gemtee. Nege homon tyrmiin ger deere unaba. Ene tyrme soo aarestlagdahan faşiistnuud huuža baihan baigaa. Tedenei dundahaa nege xyn aluulhan, 5 xyn şarxatahan baina. Ene tyrme deere apreeliiin 11-de nege homonoi unaxada Madriidai negen medeeze faşiist aluulhan ba 4 faşiistnuud şarxatahan baina.

Apreeliiin 17-do Ceentrei froontiin Eskoriaal seektorte respyyblikiinxin dobtolgojoo yrgelželže, Atalaja xada şadar yimyyleeşenei xeden poziicii ezelbe

Biskaajiin froontiin Yrkioola seektorte Bilьbaao goorodhoo zyyn- urda respyyblikiin artileeri yimyyleeşenei şineer bytөөhen bexizyylgenyydii handargahan ba tedenei okoop maltaxii boliuulhan baina.

Astuuriiin froontiin Kaldas de Nooseedo tahagta, Leoon goorodhoo xoino respyyblikiinxin yimyyleeşenei otriaadii abariza abba. Ene otriaad respyyblikiinxinei ara talada garaxiin hedelge xehen baina.

Pyeerta Nyeeva (Ovijeedo) seektorte bolhon hyylei baildaanda yimyyleeşenei tranşeingaa urduur xyygedii bariza ujaxadanь, respyylikiinxin buudaxaabolihon baina. Ene dainai bolihonoi xoito hyni respyyblikiinxinei ene tranşeiji ezelxedenь, olon xyyged ujaatai zandaa baiba. Xeden xyyged aihanhaa bolzo uxaa medee aldaşahan baina.

Aragoonoi froontdo zasagai aviaaca Teryeelь goorodii jixeer boombodobo. Zasagai 60 samoliooduud seregei objeektnuud ba tymer zamai staancii handargahan baina. Agaarai baildaanai bolxodo yimyyleeşenei 6 samoliooduud buuduulža unahan baina.

Kordooviin froontdo Sijeerra de La Graanka şadar yimyyleeşenei ataaka gederge soxigdobo.

Apreeliiin 16-ai ydeşe faşiistnuudai 18 samoliooduud Andyxaarii boombodobo. Ende 18 xyn aluulhan ba 25 xyn şarxatahan baina. Myn zuugaad ger handargagdahan baina. (TASS-ai telegraamhaa).

Madriidta bolhon miiting deere Ispaaniiin respyyblikiin zasagai gegeerelei miniistr nyx. Xezyys Ernandees gegşiin xelehen ygii pleende abtahan Italьjaan soldaaduud sonosožo baina.

Ispaaniiin aviaaciin ba uhan seregei ministeerstviin medeesel

Pariiz, *apreelь 16.* (TASS). Ispaaniiin aviaaciin ba uhan seregei ministeerstviin medeesexenь xadaa, „hyylei yjede Gannoveerhaa (Germaani) 36 samoliood niiden garşa ispaaniiin yimyyleeşende jirehen baina. Edenei lioodçiguudiinь germaaniiin Liuftgaanza geze agaarai xarilsaanai bylgemde alba xexe baihan xynyyd gene. Ede samoliooduud 3-4 mingan meetr deegyyr hyyniiin sagta niideže Fraanciin teritoori deegyyr garahan baina.

Main negeniii ugtuulan

Magniitogoorskiin zavoodoi doomenşiguud bolbol main negenei hain yderte beledxel bolgon şirem xailuulxa gargalgii jixedxebe. Syydkiingee tysebei 4850 toonno baixadanь hyylei yderyydte tahalgaraigyi ylyybşelen gyisedxeze baina. Ysgelder, apreeliiin 18-da byxii deeree 5325 toonno şirem xailuulža, tysebөө 109 proceent dyyrgebe.

Rostovoi xydөө azaxuin maşiinatyxieerelgiin, Staalinai neremzete zavoodai ceexyyd dotor main negeniii ugtaxa myrisөө delgerebe. Staxaanovtan şine şine rekoordnuudii togtoozo baina. Formovşig Liinikov 700 xeb (foormo) xexe noormotoi aad le, apreeliiin 17-noi yder 1300 xeb xebe.

Xaarьkovai traaktorai zavoodai staxaanovtan ba udaarniguud gyseniicen traaktor byteexe argii xysedөөr şudalaza baina. Apreeliiin 16 da byxe zavoodai brigaadanuud main negenei socialiis myriisөө exileze noormojoo ylyy gartar gyisedxebe.

Leeningraadai main negenei gojoolto bolbol Staalinai Konstituucaar batazuulagdahan aguu jixe ilaltanuudii eli todoor xaruulxa baina. Kiirovoi neremzete zavoodai xydelmerişed bolbol SSSR-ei gyrenei şine geerbii duuriaalgahan tomo embleeme hiilyyleed, demonstraacada abza garxa geze baina. Xolbooto respyyblikenyydei yndehetenei xubsahanuudii taaruulan ymedhen 11 xydelmerişed demonstraacada garza, SSSR-ei araduudai axa dyygei eb nairamdalii temdeg bolgon xaruulxa gebe.

Xaarьkovai, Dzerziinskiin neremzete tybei talaamai bolbol «Staalinai Konstituuciin ulasxoorondiin udxaşanar» gehen teemeer gojoogdoxoo baina.

Taşkeent goorodoi gudamzanuud, talamainuud ba sesegligyyd myn jixexen gojoogdozo, Leenin-Staalinai paartiin udaridalga dooro Yzbeegei Xolbooto respyyblikiin xygzen badaraza baihaniii xaruulna.

Azalşadai main negenei demonstraaciin gojooltonuudii beledxexiin tylөө manai oronoi xeden mingan uran zuraaşad oroldozo baina.

KINOO

„Baaltikiin depytaad"

Tymen budasii şinzelxe erdem uxaanai dooktor, urgamalai fiziologiin profeessor, erdemte Daarvinai erdem uxaanai ug zalgagşa Dmiitri Iilarioonoviç Polezaajev manai urdaxi ekraan deere sagaaxan haxalaa babaganuulan duugarza baixiinь tyryyn xaraxat.

Dmiitri Iilarioonoviçiin xesyy xynde sagta aza huuža baihaniinь eli xaragdana. Doloon zileigee erdem uxaanai xydelmeriiin aşa yrii abža, doloon žil soo bişehen nomoo haja dyyrgeed baiba. Ene nom dotoroo erdemei tyyxede өөriingөө ynete ygejөө Polezaajev nemeze xelebe. Egee ene yjede 75 nahatai bolood baiba. 75 nahatai bolhonoigoo oiji hain yderөөr temdeglexe geze jixe bajasxalantai baina. Ene yderenь araduudai aguu jixe hain yder— Oktiaabriiin revoliyyciin ydertei xabsarhan baigaa. Teed, arad zondo enxerdeg duraldag ba bolьşeviiguudta [illegible]haldag baihanai [illegible] a xydelegşe erm[illegible] anai intelligeenc[illegible] i şabi bolxo dool [illegible] Vorovьjoov Polezaaj[illegible]naa buruulza urbahan baixa jym. Tiigeed, hain yderiinь uriaalda tedener [illegible] že jirebe ygei. Polezaaj[illegible] xool beledhen stooloigo[illegible] de uidxartai, өөriingөө tei xamta huuža baiba.

—Erdemei aguu jix[illegible] bolxo Faradieej Daarvi[illegible] erdem uxaaniii munxag xaranxii baidalhaa m[illegible] arad niitetei xolbooto saatai bolgoxii oroldo[illegible] Baha biiş eneenei x[illegible] oroldohoor edii xyrelei Polezaajev revoliyyce[illegible] roosuudta xeledeg hen. gansaaraa stooloi derge[illegible] za baixadaa:

—Nyxed buruulaa… [illegible] gansaaraa bi… ybegerө ze xygşendөө xeleže h[illegible]

Tiize huutaranь bo[illegible] Boçaroov orozo jirene. [illegible] jev xyxine. Xamta hu[illegible] lana, sengened. Mat[illegible] өөhediingөө xubita pa[illegible] zaajevta beleg bolgon

Ene yjede, genete h[illegible] telefoon xanxinaad orx[illegible] lezaajev telefoonoigoo [illegible] abza şagnana. Telefoon[illegible] nin xeleze baiba. Nyxe[illegible] bolbol, Polezaajevii, [illegible] hain yderte, nomoo dyyrgehen ba bolьşe[illegible] zeetada sesen mergen bişeheneinь tylөө xa[illegible] amarşalba. Bajarlahan [illegible] demte Polezaajev enie[illegible] geşxedeleer debxeren byxii tahaguudaigaa nuudii nosoobo. Daxi[illegible] xaranь taraad, dotoro[illegible] reed enieedtei naadata[illegible]

—Bi endee өөriingөө өөriingөө zasagtai, ө[illegible] yniversiteedtei xamta Revoliyycede xamaada[illegible] gin erxe şylөөgөө jy[illegible] andaldaxagyib gehen Petrosoveedai tribyynh[illegible] ginaa hen.

Yge duugyi sexe revoliyyciin talada or[illegible] demte Polezaajevai na[illegible] baidalii artiist Çerkaa[illegible] maasteraar xaruulža Ene fiilьmii Klimeent [illegible] jeviç Temiriaazovta z[illegible] zoxioobo. **„BAALTIKIIN** [illegible]**taad"** geze fiilьmii by[illegible] jixel hainaar yyrg[illegible] dyyrgee geže xelegdex[illegible] xo baina.

D. Orong[illegible]

Bişiixan felьjetoon.

Buxindaxadaa biruu xaşaragaa buudaža baina

Jaruuniin miaxanai sovxooz deere vetteexnigeer zaluu komsomool xybyyn **Deemçenko** Vasiili gedeg xydelže baidag.

Tiigeed xabarai dulaan sagai dytelxe byri buxindadag bolood, xyxireze jirexedee, maartiin exieer sovxoozoigoo ceentr. Gynde tosxon oşoxo geze şargada morioo xylløød ybehe bişiixanaar şargalaad baiba. Gyyrtiin malnuud yderei bilşeerihee orožo jabana, genete nege xara xaşarag gyiže jireed, ybehiinь zulgaan baixadanь, omog xybyyn Deemşenko orbogo sorbogo bodood, buugaa abža bysbas buudažarxiba gexe.

Xara xaşarag xabirga deere unaad, xyl tagalsagaa xaişaža xylьbired-xylьbired geed arai geže bodood, ulaan şuha adxahaar orliood barxiraad arilaaxaş.

—Hyy-hai, jaaba xeebe geeşebşi,—geže xyn zonoi gyildexede, Deemşenko:

—Ymsiin ynieen bişe gy?—geže huuhan gexe.

Iigeže, buxindaxadaa biruu xaşaragaa buudaža baidag Vasiili Deemşenko bain baiža xeterxedee yder byri yxer biruu buudadag boloo haanь jyytei ylexe zon geeşe biibdi?

Buxindaagiinь gargaxa bişe argiin bii haa jaagaa hain baigaa geeşeb?

Ž. Baldanžabon.

Xariuusalgata re[illegible]
G. BELЬG[illegible]

MYNØØDER

„PROGREE[illegible]
KINOOD[illegible]
Daariko[illegible]

„ERDEM[illegible]
KINOOD[illegible]
Baaltikiin depy[illegible]

MYNØØDER

OROS DRAAMIIN GYRENEI TEA[illegible]
A. N. Ostroovski
Zemegyi aad, zemetei
(Oros xelen deere)
4 yzegdeltei komeedi.
Režissoor A. N. Boriisogleebskiin xytelberieer tabigdax[illegible]
Xydooznig V. G. Tamaanь.
Zyžegei exilxenь 8 ç. 30 m. Kaassa yder 11-hee 2 ç. 5-haa 9 ç. boltor

Noomer gargagşa J. Cerenei. Verstaalagşad: Dm. BALDANAI, Dr. ŽAMSIIN. BMASSR ei niut. azyil-iin tipograafi. Ypolglavli